

Obsah:

1. Co je Natura 2000
2. Zákony, které se vztahují k soustavě Natura 2000
3. Co jsou to evropsky významné lokality
4. Jak se evropsky významné lokality vyhláší
5. Co jsou to ptačí oblasti
6. Jak se ptačí oblasti vyhlášovaly
7. Pro jaké druhy ptáků s ptačí oblasti vyhláší
8. Jaká kritéria se použila při tvorbě ptačích oblastí
9. Proč není vyhlášená ani navržena žádná ptačí oblast pro lindušku úhorní a motáka lužního
10. Jaký je rozdíl mezi významnými ptačími územími (IBA) a ptačími oblastmi (PO, SPA)
11. Jaké ptačí oblasti jsou vyhlášené
12. Jaké ptačí oblasti se ještě nevyhlásily a proč
13. Jaké ptačí oblasti jsou ještě problematické
14. Celková a průměrná rozloha ptačích oblastí a pokrytí území ČR
15. Jak se liší ptačí oblasti od zvláště chráněných území
16. Jaké úřady mají ptačí oblasti na starost
17. Ptačí oblasti v zemědělské krajině
18. Omezení zemědělského hospodaření v ptačích oblastech
19. Ptačí oblasti v lesích
20. Omezení lesnického hospodaření v ptačích oblastech
21. Ptačí oblasti na mokřadech
22. Omezení vodohospodářského a rybářského hospodaření v ptačích oblastech
23. Kompenzace škod
24. Myslivost v ptačích oblastech
25. Omezení myslivosti v ptačích oblastech
26. Veřejnost a ptačí oblasti

27. Investiční záměry v ptačích oblastech a posuzování projektů, které by mohly ovlivnit soustavu Natura 2000
28. Jak EU kontroluje plnění povinností ohledně ptačích oblastí
29. Kde seženu další informace
30. Co to jsou patronátní skupiny

1. Co je Natura 2000

Natura 2000 je soustava lokalit, která má za úkol chránit nejvíce ohrožené druhy rostlin, živočichů a přírodní stanoviště na území EU. Umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Natura 2000 je tvořena dvěma typy území, a to **ptačími oblastmi** (PO, Special Protection Areas – SPA) a **evropsky významnými lokalitami** (EVL, Special Areas of Conservation – SAC).*

Cíle soustavy Natura 2000 jsou následující:

- Ochrana biologické rozmanitosti prostřednictvím zachování nejhodnotnějších přírodních lokalit na území Evropské unie.
- Ochrana nejvíce ohrožených druhů rostlin, živočichů a přírodních stanovišť v rámci Evropské unie.
- Zachování, popř. zlepšení celkového stavu přírodních stanovišť a druhů rostlin a živočichů na území Evropské unie.
- Sladění zájmů ochrany přírody s šetrným hospodařením v příslušných lokalitách.
- Z pohledu České republiky začlenění našich cenných přírodních lokalit do celoevropského přírodního dědictví.

*(EVL nejsou v současné době ještě vyhlášeny)

2. Zákony, které se vztahují k soustavě Natura 2000

Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody:

- **směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků** („směrnice o ptácích“). Podle směrnice o ptácích jsou vyhlášovány ptačí oblasti. Směrnice má celkem 5 příloh:
  - I. Seznam chráněných druhů a poddruhů ptáků, pro které je povinnost vyhlášovat ptačí oblasti – viz otázka č.4
  - II. Seznam chráněných druhů a poddruhů ptáků, které mohou být za určitých podmínek loveny
  - III. Seznam druhů ptáků, které mohou být za určitých podmínek uvedeny na trh

- IV. Seznam zařízení, mechanismů a dopravních prostředků, které nelze použít k lovu
- V. Seznam výzkumu a činností nezbytných pro ochranu, řízenou péčí a využívání populací druhů z přílohy I., kterým musí být věnována zvláštní pozornost

- **směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin** („směrnice o stanovištích“).

Podle směrnice o stanovištích jsou vyhlášovány evropsky významné lokality.

Směrnice má také 5 příloh:

- I. Seznam přírodních stanovišť, pro které se vyhlášují evropsky významné lokality
- II. Seznam druhů živočichů (kromě ptáků) a rostlin, pro které se vyhlášují evropsky významné lokality
- III. Seznam kritérií pro výběr evropsky významných lokalit
- IV. Seznam druhů živočichů a rostlin, které v zájmu společenství vyžadují přísnou ochranu
- V. Seznam druhů živočichů a rostlin, jejichž odchyt ve volné přírodě a využívání, může být předmětem určitých opatření na jejich obhospodařování.

(směrnice a přílohy ke stažení na webu ČSO www.birdlife.cz v sekci Natura 2000)

- Požadavky obou směrnic byly začleněny do **zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny** a do znění **zákona č. 218/2004 Sb. O změně zákona o ochraně přírody a krajiny a dalších zákonů.**
- **Zákon č. 100/2000 Sb. O posuzování vlivů na životní prostředí**

(výše uvedené ke stažení na webu ČSO www.birdlife.cz v sekci legislativa)

- jednotlivá **nařízení vlády**, kterými se vyhlášují konkrétní ptačí oblasti
– viz seznam ptačích oblastí

(ke stažení na webu MŽP www.env.cz v sekci legislativa//ochrana přírody/nařízení)

3. Co jsou to evropsky významné lokality

Evropsky významné lokality (EVL, Special Area of Conservation, SAC) jsou území vyhlášovaná podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (zkráceně směrnice o stanovištích). Vytvářeny jsou na ochranu v přílohách vyjmenovaných typů biotopů (stanovišť, habitatů) a vyjmenovaných druhů rostlin a živočichů (s výjimkou ptáků) a jejich stanovišť.

V ČR ještě nebyly vyhlášeny. Chráněny budou smluvně nebo jako zvláště chráněná území. Nejvíc jich má být vyhlášeno v kategorii přírodní památka.

4. Jak se evropsky významné lokality vyhláší

1. Nejprve členský stát provádí inventarizaci přírodních území, která přicházejí v úvahu podle kritérií směrnice o stanovištích. Území navrhovaná jako evropsky významné lokality jsou vybírána na základě vědeckých kritérií uvedených v příloze III směrnice o stanovištích. Jsou to např. početnost populací nebo rozloha přírodních stanovišť. Vybraná území jsou zařazena do Národního seznamu. Tento Národní seznam se předkládá k posouzení Evropské komisi. Národní seznam byl v ČR schválen v prosinci 2004 a obsahuje 864 lokalit. V únoru 2005 byl návrh zaslán k Evropské komisi. Nevládní organizace (hlavně Česká botanická společnost) tento seznam ale nepovažovaly za úplný, proto ho doplnily o další lokality a vytvořily tak „stínový seznam“, který v únoru 2006 poslaly pro doplnění do Bruselu.

2. Druhá fáze zahrnuje konečné stanovení území významných pro Společenství. Jakmile je seznam lokalit Komisí schválen, jsou lokality až do svého vyhlášení předběžně chráněny.

3. Nejpozději do 6 let po schválení seznamu lokalit Komisí musí stát tyto lokality vyhlásit jako EVL. Chráněná území budou vyhlášovat podle své příslušnosti krajské úřady, Ministerstvo životního prostředí, správy chráněných krajinných oblastí, správy národních parků a újezdní úřady.

5. Co jsou to ptačí oblasti

Ptačí oblasti (Special Protection Areas, SPA) jsou území vyhlášená podle směrnice o ochraně volně žijících ptáků (zkráceně směrnice o ptácích). Jsou vytvářeny k ochraně druhů ptáků z přílohy I. výše zmíněné směrnice a také pro pravidelně se vyskytující stěhovavé druhy ptáků, které v této příloze uvedeny nejsou. Chráněny jsou nejen druhy ptáků, ale i jejich stanoviště, tedy hnízdiště, pelichaniště, zimoviště a místa odpočinku na tahových zastávkách.

Ptačí oblasti se vyhláší nařízením vlády, které vymezuje přesné hranice oblasti a druhy, které jsou předmětem ochrany. Často také obsahuje seznam činností, ke kterým je potřeba souhlas orgánu ochrany přírody.

Ptačí oblasti tvoří spolu s lokalitami vyhlášenými podle směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích) soustavu NATURA 2000.

6. Jak se ptačí oblasti vyhlášovaly

Odbornou přípravu návrhu ptačích oblastí v ČR zajišťovala Česká společnost ornitologická (ČSO) ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny (AOPK) a tehdejší Správou chráněných krajinných oblastí. Ptačí oblasti se vybíraly na základě Významných ptačích území kategorie C, tedy významných z hlediska EU. Výběr ptačích oblastí probíhal po dobu tří let a v roce 2002 byl ukončen. Odborný návrh obsahoval 41 ptačích oblastí o celkové rozloze 8,9 % území ČR. V říjnu 2002 byl předán Ministertsvu životního prostředí. Následovalo projednávání s kraji, obcemi, vlastníky a uživateli pozemků. V průběhu podzimu a zimy 2004 bylo vládou schváleno a nařízením vyhlášeno 38 z původně 41 navržených ptačích oblastí.

7. Pro jaké druhy ptáků se ptačí oblasti vyhlášují

Ptačí oblasti se vyhlášují pro 2 skupiny druhů:

1. pro druhy a poddruhy ptáků, které jsou uvedeny v příloze I. směrnice o ptácích 79/409/EHS. - Jsou to zejména takové druhy, jejichž početnost na území států EU klesá, nebo jejichž stanoviště jsou v nepříznivém stavu či ohrožena.

2. pro pravidelně se vyskytující stěhovavé druhy, které v příloze I. uvedeny nejsou. Velké procento druhů vyskytujících se na území států EU jsou totiž stěhovavé druhy, které tvoří společné dědictví a jejich ochrana tedy překračuje hranice a vyžaduje společnou odpovědnost.

-Viz dále příloha I. směrnice o ptácích

-Viz seznam vyhlášených ptačích oblastí

(směrnice a přílohy ke stažení na webu ČSO www.birdlife.cz v sekci Natura 2000)

Příloha I. směrnice o ptácích: Seznam chráněných druhů a poddruhů ptáků

(Tmavě jsou vyznačeny druhy, pro které se v ČR vyhlášovaly ptačí oblasti)

(Ochrana druhů v ČR: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený)

1.	Potáplice malá	<i>(Gavia stellata)</i>	
2.	Potáplice severní	<i>(Gavia arctica)</i>	
3.	Potáplice lední	<i>(Gavia immer)</i>	
4.	Potápka žlutohobá	<i>(Podiceps auritus)</i>	
5.	Buňák madeirský	<i>(Pterodroma madeira)</i>	
6.	Buňák kapverdský	<i>(Pterodroma feae)</i>	
7.	Buňák Bulwerův	<i>(Bulweria bulwerii)</i>	
8.	Buňák šedý	<i>(Calonectris diomedea)</i>	
9.	Buňák severní baleárský	<i>(Puffinus puffinus mauretanicus)</i>	
10.	Buňák menší	<i>(Puffinus assimilis)</i>	
11.	Buňáček běločelý	<i>(Pelagodroma marina)</i> +C55	
12.	Buňáček malý	<i>(Hydrobates pelagicus)</i>	
13.	Buňáček bělavý	<i>(Oceanodroma leucorhoa)</i>	
14.	Buňáček madeirský	<i>(Oceanodroma castro)</i>	
15.	Kormorán chocholatý středomořský	<i>(Phalacrocorax aristotelis desmaresti)</i>	
16.	Kormorán malý	<i>(Phalacrocorax pygmeus)</i>	
17.	Pelikán bílý	<i>(Pelecanus onocrotalus)</i>	
18.	Pelikán kadeřavý	<i>(Pelecanus crispus)</i>	
19.	Bukač velký	<i>(Botaurus stellaris)</i>	KO
20.	Bukáček malý	<i>(Ixobrychus minutus)</i>	KO
21.	Kvakoš noční	<i>(Nycticorax nycticorax)</i>	SO
22.	Volavka vlasatá	<i>(Ardeola ralloides)</i>	
23.	Volavka stříbřitá	<i>(Egretta garzetta)</i>	
24.	Volavka bílá	<i>(Egretta alba)</i>	SO
25.	Volavka červená	<i>(Ardea purpurea)</i>	
26.	Čáp černý	<i>(Ciconia nigra)</i>	SO
27.	Čáp bílý	<i>(Ciconia ciconia)</i>	O

28.	Ibis hnědý	<i>(Plegadis falcinellus)</i>	
29.	Kolpík bílý	<i>(Platalea leucorodia)</i>	
30.	Plameňák růžový	<i>(Phoenicopterus ruber)</i>	
31.	Labuť malá eurasijská	<i>(Cygnus columbianus bewickii)</i>	
32.	Labuť zpěvná	<i>(Cygnus cygnus)</i>	
33.	Husa běločelá grónská	<i>(Anser albifrons flavirostris)</i>	
34.	Husa malá	<i>(Anser erythropus)</i>	
35.	Berneška bělolící	<i>(Branta leucopsis)</i>	
36.	Berneška rudokrká	<i>(Branta ruficollis)</i>	
37.	Husice rezavá	<i>(Tadorna ferruginea)</i>	
38.	Čírka úzkozobá	<i>(Marmaronetta angustirostris)</i>	
39.	Polák malý	<i>(Aythya nyroca)</i>	
40.	Morčák bílý	<i>(Mergus albellus)</i>	
41.	Kachnice bělohlavá	<i>(Oxyura leucocephala)</i>	
42.	Včelojed lesní	<i>(Pernis apivorus)</i>	SO
43.	Luněk šedý	<i>(Elanus caeruleus)</i>	
44.	Luňák hnědý	<i>(Milvus migrans)</i>	KO
45.	Luňák červený	<i>(Milvus milvus)</i>	KO
46.	Orel mořský	<i>(Haliaeetus albicilla)</i>	KO
47.	Orlosup bradatý	<i>(Gypaetus barbatus)</i>	
48.	Sup mrchožravý	<i>(Neophron percnopterus)</i>	
49.	Sup bělohlavý	<i>(Gyps fulvus)</i>	
50.	Sup hnědý	<i>(Aegypius monachus)</i>	
51.	Orlík krátkoprstý	<i>(Circaetus gallicus)</i>	
52.	Moták pochop	<i>(Circus aeruginosus)</i>	O
53.	Moták pilich	<i>(Circus cyaneus)</i>	SO
54.	Moták stepní	<i>(Circus macrourus)</i>	
55.	Moták lužní	<i>(Circus pygargus)</i>	
56.	Jestřáb lesní středomořský	<i>(Accipiter gentilis arrigonii)</i>	
57.	Krahujec lesní Grantův	<i>(Accipiter nisus granti)</i>	
58.	Krahujec krátkoprstý	<i>(Accipiter brevipes)</i>	
59.	Káně bělochvostá	<i>(Buteo rufinus)</i>	
60.	Orel křiklavý	<i>(Aquila pomarina)</i>	
61.	Orel volavý	<i>(Aquila clanga)</i> +C147	
62.	Orel královský	<i>(Aquila heliaca)</i>	

63.	Orel iberský	<i>(Aquila adalberti)</i>	
64.	Orel skalní	<i>(Aquila chrysaetos)</i>	
65.	Orel nejmenší	<i>(Hieraetus pennatus)</i>	
66.	Orel jestřábí	<i>(Hieraetus fasciatus)</i>	
67.	Orlovec říční	<i>(Pandion haliaetus)</i>	
68.	Poštolka jižní	<i>(Falco naumanni)</i>	
69.	Dřemlík tundrový	<i>(Falco columbarius)</i>	
70.	Ostříž jižní	<i>(Falco eleonora)</i>	
71.	Raroh jižní	<i>(Falco biarmicus)</i>	
72.	Raroh velký	<i>(Falco cherrug)</i>	KO
73.	Sokol stěhovavý	<i>(Falco peregrinus)</i>	KO
74.	Jeřábek lesní	<i>(Bonasia bonasia)</i>	SO
75.	Bělokur horský pyrenejský	<i>(Lagopus mutus pyrenaicus)</i>	
76.	Bělokur horský alpský	<i>(Lagopus mutus helveticus)</i>	
77.	Tetřívěk obecný evropský	<i>(Tetrao tetrix tetrix)</i>	SO
78.	Tetřev hlušec	<i>(Tetrao urogallus)</i>	KO
79.	Orebice horská alpská	<i>(Alectoris graeca saxatilis)</i>	
80.	Orebice horská sicilská	<i>(Alectoris graeca whitakeri)</i>	
81.	Orebice skalní	<i>(Alectoris barbara)</i>	
82.	Koroptev polní italská	<i>(Perdix perdix italica)</i>	
83.	Koroptev polní pyrenejská	<i>(Perdix perdix hispanensis)</i>	
84.	Chřástal kropenatý	<i>(Porzana porzana)</i>	SO
85.	Chřástal malý	<i>(Porzana parva)</i>	
86.	Chřástal nejmenší	<i>(Porzana pusilla)</i>	
87.	Chřástal polní	<i>(Crex crex)</i>	SO
88.	Slípka modrá	<i>(Porphyrio porphyrio)</i>	
89.	Lyska hřebenatá	<i>(Fulica cristata)</i>	
90.	Perepel africký	<i>(Turnix sylvatica)</i>	
91.	Jeřáb popelavý	<i>(Grus grus)</i>	KO
92.	Drop malý	<i>(Tetrax tetrax)</i>	
93.	Drop obojkový	<i>(Chlamydotis undulata)</i>	
94.	Drop velký	<i>(Otis tarda)</i>	
95.	Pisila čáponohá	<i>(Himantopus himantopus)</i>	
96.	Tenkozobec opačný	<i>(Recurvirostra avosetta)</i>	
97.	Dytík úhorní	<i>(Burhinus oedicnemus)</i>	

98.	Běhulík plavý	<i>(Cursorius cursor)</i>	
99.	Ouhorlík stepní	<i>(Glareola pratincola)</i>	
100.	Kulík horský	<i>(Charadrius morinellus)</i>	
101.	Kulík zlatý	<i>(Pluvialis apricaria)</i>	
102.	Čejka trnitá	<i>(Hoplopterus spinosus)</i>	
103.	Jespák bojovný	<i>(Philomachus pugnax)</i>	
104.	Bekasina větší	<i>(Gallinago media)</i>	
105.	Břehouš rudý	<i>(Limosa lapponica)</i>	
106.	Koliha tenkozobá	<i>(Numenius tenuirostris)</i>	
107.	Vodouš bahenní	<i>(Tringa glareola)</i>	
108.	Vodouš malý	<i>(Xenus cinereus)</i>	
109.	Lyskonoh úzkozobý	<i>(Phalaropus lobatus)</i>	
110.	Racek černohlavý	<i>(Larus melanocephalus)</i>	
111.	Racek tenkozobý	<i>(Larus genei)</i>	
112.	Racek Audouinův	<i>(Larus audouinii)</i>	
113.	Rybák černožobý	<i>(Gelochelidon nilotica)</i>	
114.	Rybák velkozobý	<i>(Sterna caspia)</i>	
115.	Rybák severní	<i>(Sterna sandvicensis)</i>	
116.	Rybák rajský	<i>(Sterna dougallii)</i>	
117.	Rybák obecný	<i>(Sterna hirundo)</i>	SO
118.	Rybák dlouhoocasý	<i>(Sterna paradisaea)</i>	
119.	Rybák malý	<i>(Sterna albifrons)</i>	
120.	Rybák bahenní	<i>(Chlidonias hybridus)</i>	
121.	Rybák černý	<i>(Chlidonias niger)</i>	
122.	Alkoun úzkozobý iberský	<i>(Uria aalge ibericus)</i>	
123.	Stepokur písečný	<i>(Pterocles orientalis)</i>	
124.	Stepokur krásný	<i>(Pterocles alchata)</i>	
125.	Holub hřivnáč azorský	<i>(Columba palumbus azorica)</i>	
126.	Holub dlouhoprstý	<i>(Columba trocaz)</i>	
127.	Holub kanárský	<i>(Columba bollii)</i>	
128.	Holub vavřínový	<i>(Columba junoniae)</i>	
129.	Výr velký	<i>(Bubo bubo)</i>	O
130.	Sovice sněžní	<i>(Nyctea scandiaca)</i>	
131.	Sovice krahujová	<i>(Surnia ulula)</i>	
132.	Kulíšek nejmenší	<i>(Glaucidium passerinum)</i>	SO

133.	Pušťík vousatý	<i>(Strix nebulosa)</i>	
134.	Pušťík bělavý	<i>(Strix uralensis)</i>	KO
135.	Kalous pustovka	<i>(Asio flammeus)</i>	SO
136.	Sýc rousný	<i>(Aegolius funereus)</i>	SO
137.	Lelek lesní	<i>(Caprimulgus europaeus)</i>	SO
138.	Rorýs kaferský	<i>(Apus caffer)</i>	
139.	Ledňáček říční	<i>(Alcedo atthis)</i>	SO
140.	Mandelík hajní	<i>(Coracias garrulus)</i>	
141.	Žluna šedá	<i>(Picus canus)</i>	-
142.	Datel černý	<i>(Dryocopus martius)</i>	-
143.	Strakapoud velký tenerifský	<i>(Dendrocopos major canariensis)</i>	
144.	Strakapoud velký kanárský	<i>(Dendrocopos major thanneri)</i>	
145.	Strakapoud jižní	<i>(Dendrocopos syriacus)</i>	SO
146.	Strakapoud prostřední	<i>(Dendrocopos medius)</i>	O
147.	Strakapoud bělohřbetý	<i>(Dendrocopos leucotos)</i>	SO
148.	Datlík tříprstý	<i>(Picoides tridactylus)</i>	SO
149.	Skřivan Dupontův	<i>(Chersophilus duponti)</i>	
150.	Kalandra zpěvná	<i>(Melanocorypha calandra)</i>	
151.	Skřivánek krátkoprstý	<i>(Calandrella brachydactyla)</i>	
152.	Chocholouš vavřínový	<i>(Galerida theklae)</i>	
153.	Skřivan lesní	<i>(Lullula arborea)</i>	SO
154.	Linduška úhorní	<i>(Anthus campestris)</i>	
155.	Střízlík obecný faerský	<i>(Troglodytes troglodytes fridariensis)</i>	
156.	Slavík modráček	<i>(Luscinia svecica)</i>	SO
157.	Bramborníček kanárský	<i>(Saxicola dacotiae)</i>	
158.	Bělořit černý	<i>(Oenanthe leucura)</i>	
159.	Rákosník tamaryškový	<i>(Acrocephalus melanopogon)</i>	
160.	Rákosník ostřicový	<i>(Acrocephalus paludicola)</i>	
161.	Sedmihlásek olivní	<i>(Hippolais olivetorum)</i>	
162.	Pěnice tmavá	<i>(Sylvia sarda)</i>	
163.	Pěnice kaštanová	<i>(Sylvia undata)</i>	
164.	Pěnice černohrdlá	<i>(Sylvia rueppelli)</i>	
165.	Pěnice vlašská	<i>(Sylvia nisoria)</i>	SO
166.	Lejsek malý	<i>(Ficedula parva)</i>	SO
167.	Lejsek černokrký	<i>(Ficedula semitorquata)</i>	

168.	Lejsek bělokrký	<i>(Ficedula albicollis)</i>	
169.	Brhlík turecký	<i>(Sitta krueperi)</i>	
170.	Brhlík korsický	<i>(Sitta whiteheadi)</i>	
171.	Ťuhák obecný	<i>(Lanius collurio)</i>	O
172.	Ťuhák menší	<i>(Lanius minor)</i>	
173.	Kavče červenozobé	<i>(Pyrrhocorax pyrrhocorax)</i>	
174.	Pěnkava obecná hierrská	<i>(Fringilla coelebs ombriosa)</i>	
175.	Pěnkava kanárská	<i>(Fringilla teydea)</i>	
176.	Křivka skotská	<i>(Loxia scotica)</i>	
177.	Hýl stepní	<i>(Bucanetes githagineus)</i>	
178.	Hýl azorský	<i>(Pyrrhula murina)</i>	
179.	Strnad šedý	<i>(Emberiza cineracea)</i>	
180.	Strnad zahradní	<i>(Emberiza hortulana)</i>	KO
181.	Strnad šedohlavý	<i>(Emberiza caesia)</i>	

(Tmavě jsou vyznačeny druhy, pro které se v ČR vyhlášovaly ptačí oblasti)

(Ochrana druhů v ČR: KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený)

8. Jaká kritéria se použila při tvorbě ptačích oblastí

1. Pět nejlepších lokalit pro daný druh přílohy I směrnice o ptácích při splnění následujících podmínek:

- lokalita hostí pravidelně nejméně 1 % celostátní populace, přičemž spodní hranice je:
  - minimálně 3 páry u velkých druhů nepěvců (např. bukač velký, orel mořský)
  - minimálně 6 párů u středních a malých druhů nepěvců (např. ledňáček říční, datel černý)
  - minimálně 12 párů u pěvců

Minimální počty jsou stanoveny především pro druhy, jejichž populace jsou velmi malé a pro něž hranice jednoho procenta ztrácí smysl (např. bukač velký, luňák hnědý, luňák červený, chřástal kropenatý, chřástal malý, jeřáb popelavý, strnad zahradní.).

- Pro tahové či zimní období se počet párů násobí číslem 3.
- Pro celosvětově ohrožené druhy (orel mořský, chřástal polní) hranice pěti nejlepších území neplatí.

Pro druhy s početnými populacemi - 3000 párů a výše (žluna šedá, datel černý, strakapoud prostřední, pěnice vlašská, lejsek bělokrký, tuhýk obecný) se navrhla přednostně území vhodná nejméně pro jeden další druh přílohy I.).

- Celkem se vyhlásily ptačí oblasti pro 41 ptačích druhů z přílohy I. směrnice o ptácích.

2. Pravidelné shromaždiště nejméně 1 % tahové populace stěhovavého druhu (uvedeného i neuvedeného v příloze I)

Kritérium platí jen pro shromažďující se stěhovavé vodní ptáky, pro něž tahové nebo jinak vymezené populace určil Wetland International.

- Ptačí oblasti se vyhlásily pro 6 druhů z této kategorie. (*zrzohlávka rudozobá, lžičák pestrý, kopřivka obecná, husa polní, husa velká, husa běločelá*)

3. Pravidelné shromaždiště nejméně 20 000 stěhovavých vodních ptáků jednoho či více druhů

9. Proč není vyhlášena ani navržená žádná ptačí oblast pro lindušku úhorní a motáka lužního

Linduška úhorní je v ČR velmi vzácný druh, který hnízdí jen v počtu několika desítek párů. Obývá hlavně nové, ještě nezarostlé výsypky po povrchové těžbě uhlí (Podkrušnohorská pánev). Jakmile začnou tyto výsypky zarůstat, přesouvá se na další vhodné nově vznikající lokality. To je spolu s malým počtem hnízdních párů důvodem, proč pro lindušku není navržená ptačí oblast.

Stejně je to s motákem lužním, který často svá hnízdiště (většinou obilné lány) mění. V poslední době se ale objevilo nadějně stanoviště na Vysočině. Toto stanoviště bude monitorováno, zatím ho však mezi ptačí oblasti pro nedostatek informací navrhnout nelze.

10. Jaký rozdíl je mezi významnými ptačími územími (IBA) a ptačími oblastmi (PO, SPA)

Významná ptačí území (Important Bird Areas, IBA) vznikla v rámci programu mezinárodní společnosti na ochranu ptáků BirdLife International, který byl vyhlášen už v roce 1987. ČSO se jako partner BirdLife International do tohoto programu také zapojila a postupně vytyčila v ČR 39 významných ptačích území. Ty se vybírají na základě kritérií ve třech úrovních: (1) A - Celosvětová úroveň, (2) B - Evropská úroveň a (3) C - úroveň Evropské unie. Tyto ornitologicky významné lokality, vyhlašované nevládní organizací, nemají ale žádnou právní ochranu.

Ptačí oblasti (PO, SPA) byly naopak vyhlášeny povinně v rámci vstupu ČR do EU. Na rozdíl od významných ptačích území (IBA) podléhají zákonné ochraně. Kritéria úrovně C (tedy úrovně EU) programu významná ptačí území (IBA) sloužily jako podklad k vytvoření národního seznamu lokalit navrhovaných na ptačí oblasti (PO, SPA). Proto se dnes ptačí oblasti (PO, SPA) a významná ptačí území (IBA) z velké části překrývají. Je však nutné je i nadále rozlišovat, protože ne vždy jsou jejich hranice totožné.

11. Jaké ptačí oblasti jsou vyhlášené

Vyhlášeno bylo dosud 38 ptačích oblastí z celkového počtu 41 navržených.

č.	Ptačí oblast	Druhy ptáků, pro které je ptačí oblast vyhlášena
1.	Vodní nádrž Nechanice	husa polní (zimující), ostatní zimující vodní ptáci
2.	Žehuňský rybník - Obora Kněžičky	bukáček malý, chřástal kropenatý
3.	Orlické záhoří	chřástal polní
4.	Libavá	chřástal polní
5.	Podyjí	strakapoud jižní, pěnice vlašská
6.	Řežabinec	husa velká a její tahové shromaždiště
7.	Českolipsko - Dokeské pískovce a mokřady	jeřáb popelavý, moták pochop, lelek lesní, skřivan lesní, slavík modráček
8.	Jeseníky	jeřábek lesní, chřástal polní
9.	Krkonoše	tetřívěk obecný, sýc rousný, čáp černý, chřástal polní, lejsek malý, datel černý, slavík modráček tundrový
10.	Lednické rybníky	kvakoš noční; rzohlávka rudozobá, husa velká, lžičák pestrý(zim,na tahu)
11.	Novohradské hory	jeřábek lesní, datlík tříprstý
12.	Jaroslavické rybníky	kvakoš noční
13.	Hovoransko - Čejkovicko	strakapoud jižní, pěnice vlašská, strnad zahradní
14.	Jizerské hory	tetřívěk obecný, sýc rousný
15.	Rožďalovické rybníky	moták pochop, jeřáb popelavý
16.	Údolí Otavy a Vltavy	vír velký, kulíšek nejmenší
17.	Bohdanečský rybník	chřástal kropenatý
18.	Hlubocké obory	strakapoud prostřední, lejsek bělokrký
19.	Komárov	moták pilich, kalous pustovka (zimoviště)
20.	Třeboňsko	kvakoš noční, čáp černý, orel mořský, včelojed lesní, moták pochop, rybák obecný, kulíšek nejmenší, sýc rousný, lelek lesní, ledňáček říční, žluna šedá, datel černý, strakapoud prostřední,skřivan lesní, slavík modráček ; husa velká a volavka bílá (zimoviště), kopřivka obecná, lžičák pestrý (na tahu)
21.	Šumava	tetřívěk obecný, tetřev hlušec, čáp černý, chřástal polní, kulíšek nejmenší, sýc rousný, datel černý, jeřábek lesní, datlík tříprstý
22.	Pálava	čáp bílý, orel mořský, včelojed lesní, strakapoud jižní, strakapoud prostřední, pěnice vlašská, lejsek bělokrký, ůuhýk obecný
23.	Labské pískovce	sokol stěhovavý, chřástal polní, vír velký, datel černý
24.	Křivoklátsko	včelojed lesní, vír velký, kulíšek nejmenší, ledňáček říční, žluna šedá, strakapoud prostřední, lejsek malý, lejsek bělokrký
25.	Králický Sněžník	chřástal polní
26.	Horní Vsacko	čáp černý, jeřábek lesní, chřástal polní, strakapoud bělohřbetý, datlík tříprstý, lejsek malý, ůuhýk obecný

č.	Ptačí oblast	Druhy ptáků, pro které je ptačí oblast vyhlášena
27.	Beskydy	čáp černý, jeřábek lesní, tetřev hlušec, kulíšek nejmenší, pušтік bělavý, žluna šedá, datel černý, strakapoud bělohřbetý, datlík tříprstý, lejsek malý
28.	Doupovské hory	čáp černý, včelojed lesní, výr velký, moták pochop, chřástal polní, lelek lesní, žluna šedá, datel černý, pěnice vlašská, ťuhák obecný, lejsek malý
29.	Boletice	chřástal polní, kulíšek nejmenší, jeřábek lesní, datlík tříprstý, skřivan lesní
30.	Broumovsko	sokol stěhovavý, výr velký
31.	Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví	čáp bílý, moták pochop, lelek lesní, strakapoud prostřední, strakapoud jižní, skřivan lesní
32.	Hostýnské vrchy	strakapoud bělohřbetý, lejsek malý
33.	Litovelské Pomoraví	ledňáček říční, strakapoud prostřední, lejsek bělokrký
34.	Novodomské rašeliniště - Kovářská	tetřívek obecný, žluna šedá
35.	Poodří	bukač velký, moták pochop, ledňáček říční ; kopřivka obecná (na tahu)
36.	Soutok - Tvrdonicko	čáp bílý, včelojed lesní, luňák hnědý, luňák červený, raroh velký, ledňáček říční, žluna šedá, strakapoud prostřední, lejsek bělokrký
37.	Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny	rybák obecný; orel mořský, husa velká, husa polní, husa běločelá (vše zimující) a ostatní zimující vodní ptáci
38.	Východní Krušné hory	tetřívek obecný

č.	Ptačí oblast	Kraj	Rozloha	Nařízení vlády
1.	Vodní nádrž Nechanice	Ústecký	1 191,46 ha	530/2004
2.	Žehuňský rybník - Obora Kněžičky	Královéhradecký	1 964,02 ha	531/2004
3.	Orlické záhoří	Královéhradecký	903,73 ha	532/2004
4.	Libavá	Moravskoslezský, Olomoucký	32 727,52 ha	533/2004
5.	Podyjí	Jihomoravský	7 676,69 ha	534/2004
6.	Řežabinec	Jihočeský	110,32 ha	535/2004
7.	Českolipsko - Dokeské pískovce a mokřady	Liberecký	9 409,72 ha	598/2004
8.	Jeseníky	Moravskoslezský, Olomoucký	52 228,12 ha	599/2004
9.	Krkonoše	Liberecký, Královéhradecký	40 906,53 ha	600/2004
10.	Lednické rybníky	Jihomoravský	689,02 ha	601/2004
11.	Novohradské hory	Jihočeský	9 054,07 ha	602/2004
12.	Jaroslavické rybníky	Jihomoravský	357,63 ha	603/2004
13.	Hovoransko - Čejkovicko	Jihomoravský	1 412,71 ha	604/2004
14.	Jizerské hory	Liberecký	11 673,61 ha	605/2004
15.	Rožďalovické rybníky	Královéhradecký, Středočeský	6 616,37 ha	606/2004
16.	Údolí Otavy a Vltavy	Jihočeský, Středočeský	1 8 381,26 ha	607/2004
17.	Bohdanečský rybník	Pardubický	306,58 ha	608/2004
18.	Hlubocké obory	Jihočeský	3 321,57 ha	609/2004
19.	Komárov	Pardubický	2 046,11 ha	679/2004
20.	Třeboňsko	Jihočeský	47 386,23 ha	680/2004
21.	Šumava	Jihočeský, Plzeňský	97 501,12 ha	681/2004
22.	Pálava	Jihomoravský	8 535,70 ha	682/2004
23.	Labské pískovce	Ústecký	35 516,06 ha	683/2004
24.	Křivoklátsko	Středočeský, Plzeňský	31 932,13 ha	684/2004
25.	Králický Sněžník	Olomoucký	30 225,33 ha	685/2004
26.	Horní Vsacko	Moravskoslezský, Zlínský	27 001,03 ha	686/2004
27.	Beskydy	Moravskoslezský, Zlínský	41 906,91 ha	687/2004
28.	Doupovské hory	Karlovarský, Ústecký	63 116,49 ha	688/2004
29.	Boletice	Jihočeský	23 579,71 ha	19/2005
30.	Broumovsko	Královéhradecký	9 128,71 ha	20/2005
31.	Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví	Jihomoravský, Zlínský	11 720,56 ha	21/2005
32.	Hostýnské vrchy	Zlínský	5 176,95 ha	22/2005
33.	Litovelské Pomoraví	Olomoucký	9 318,57 ha	23/2005
34.	Novodomské rašeliniště - Kovářská	Karlovarský, Ústecký	15 963,20 ha	24/2005
35.	Poodří	Moravskoslezský	8 063,04 ha	25/2005
36.	Soutok - Tvrdonicko	Jihomoravský	9 576,12 ha	26/2005
37.	Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny	Jihomoravský	1 047,17 ha	27/2005
38.	Východní Krušné hory	Ústecký	16 368,40 ha	28/2005

12. Jaké ptačí oblasti se ještě nevyhlásily a proč

Ptačí oblast	Kraj	Rozloha	Druhy, pro které by měla být vyhlášena
Českobudějovické rybníky	Jihočeský	6 362,09 ha	kvakoš noční, slavík modráček, rybák obecný ; husa velká, kopřivka obecná (na tahu)
Dehtář	Jihočeský	340,66 ha	rybák obecný ; husa velká (tah, zimoviště)
Heřmanský stav - Odra - Poolzí	Moravskoslezský	5 041,39 ha	bukáček malý, moták pochop, ledňáček říční, slavík modráček

Heřmanský stav – Odra - Poolzí: Původní varianta zamítnuta vládou kvůli záměru kraje na výstavbu strategické průmyslové zóny Dolní Lutyně. Proto MŽP vypracovalo redukovaný návrh, se kterým ale nevládní organizace včetně ČSO nesouhlasí, protože byla zcela vypuštěna ochrana motáka pochopa. Začátkem roku 2005 tedy podala ČSO společně se sdružením Arnika stížnost k Evropské komisi, teď se čeká na její vyjádření.

Na podzim 2006 podepsaly nevládní organizace s Moravskoslezským krajem, společností Hyundai, Ministerstvem průmyslu a obchodu a agenturou CzechInvest dohodu, kde nevládní organizace slibují, že nebudou bránit výstavbě továrny Hyundai v Nošovicích a stát a kraj se zavázali, že nebudou usilovat o výstavbu průmyslové zóny v Dolní Lutyni. Teoreticky tak nebrání nic tuto ptačí oblast vyhlásit.

Českobudějovické rybníky a Dehtář: Projednávání návrhu oblastí vláda odložila na neurčito kvůli údajným rozporům mezi resorty MŽP a MZ. Pravděpodobný důvod je lobby rybářů (firma Rybářství Hluboká a.s. by měla prý na polovině produkčních rybníků omezení v hospodaření). Proto ČSO podala v červenci 2006 za nevyhlášení obou ptačích oblastí stížnost k Evropské komisi. Nyní se čeká na její vyjádření.

13. Jaké ptačí oblasti jsou ještě problematické

Komárov: Ptačí oblast byla sice vyhlášena, ale s účelově pozměněnými hranicemi. Důvodem je průchod plánované rychlostní silnice R35. ČSO navrhla alternativní trasy, které ale nebyly respektovány. Proto ČSO podala na jaře 2005 svou první stížnost k Evropské komisi. Nyní se čeká na její vyjádření.

Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví: Vláda schválila průchod rychlostní silnice R55 napříč ptačí oblastí, aniž by vůbec uvažovala o alternativních řešeních. V současné době se proto zpracovává další stížnost (v pořadí již čtvrtá) k Evropské komisi, která bude v co nejbližší době odeslána.

Boletice: Už při vyhlášení této ptačí oblasti na území vojenského újezdu se objevil záměr vybudovat na Chlumu mamutí lyžařský areál. Tento projekt byl dokonce podporován MŽP a Jihočeským krajem, ačkoliv je zcela v rozporu s ochranou přírody. Krajská samospráva pod nátlakem veřejnosti a veřejných argumentů od tohoto projektu sice ustoupila, ale vzápětí vznikla nová studie „Lipensko – zimní turistická sezóna“, která tento záměr přesunula na lokalitu Špičák, s čímž ČSO také nesouhlasí. ČSO přitom nemá nic proti zpřístupnění okrajových částí újezdu měkké turistice při zachování přírodních hodnot. V současné době se čeká na jednání a rozhodnutí vlády.

Novodomské rašeliniště – Kovářská a Východní Krušné hory: Hrozí výstavba parku větrných elektráren.

Soutok – Tvrdonicko: Plánuje se povolení vodáckých sportů a rozvoj turismu, což by vedlo k významnému rušení ptáků.

Beskydy a Horní Vsacko: Lesáci lobují za povolení mýtních těžeb v jádrových územích, což by vedlo k likvidaci bučin a biotopů ptáků, pro které je ptačí oblast vymezena.

14. Celková a průměrná rozloha ptačích oblastí a pokrytí území ČR

Celková rozloha vyhlášených oblastí:	690 449,9 ha
Celková rozloha nevyhlášených oblastí:	11 744,1 ha
Nejmenší ptačí oblast:	Řežabinec 110 ha
Největší ptačí oblast:	Šumava 98 844 ha
Průměrná rozloha vyhlášených ptačích oblastí:	18 169,7 ha
Současné pokrytí území ČR:	8,75 %

15. Jak se liší ptačí oblasti od zvláště chráněných území

- Zvláště chráněná území – ZCHÚ (*národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka*) jsou chráněna jako celek. Naproti tomu u ptačích oblastí je povinnost chránit předmět ochrany, tedy druhy a stanoviště, pro které byly dané lokality navrženy.
- V ZCHÚ jsou chráněny druhy ohrožené z hlediska ČR. V ptačích oblastech jsou chráněny druhy ohrožené z hlediska EU. Proto se vyhláší ptačí oblasti i pro druhy, které naší legislativou sice chráněny nejsou, ale v rámci EU jsou ohrožené (*datel černý, žluna šedá, lejssek bělokrký*).
- Pro zvláště chráněná území jsou ze zákona vyjmenovány činnosti, které jsou v těchto územích zakázány. Pro ptačí oblasti žádné zakázané činnosti stanoveny nejsou, ale v nařízení vlády, jimiž jsou vyhlášeny, jsou vyjmenovány činnosti, ke kterým je potřeba souhlas orgánu ochrany přírody.
- Pro ptačí oblasti se na rozdíl od ZCHÚ nezpracovávají plány péče, ale nepovinně pouze souhrn doporučených opatření k zachování příznivého stavu populací volně žijících druhů ptáků. (ještě nebyl ani pro jednu ptačí oblast tento souhrn schválen, navržen byl zatím pouze pro dvě)
- V terénu se ptačí oblasti nevyznačují stejným způsobem jako ZCHÚ, ale způsobem, který teprve stanoví MŽP.

Zhruba 63 % rozlohy ptačích oblastí je současně součástí stávajících ZCHÚ.

16. Jaké úřady mají ptačí oblasti na starost

V přípravě

17. Ptačí oblasti v zemědělské krajině

Ptačí druhy zemědělské krajiny jsou předmětem ochrany ve 14 ptačích oblastech. Dvě z nich jsou na orné půdě (Komárov a Hovoransko-Čejkovicko), další jsou oblasti s podhorskými a horskými loukami, kde je předmětem ochrany především chřástal polní.

- **Druhy ptáků zemědělské krajiny, pro které jsou vyhlášovány ptačí oblasti:**

moták pilich	pěnice vlašská
chřástal polní	ťuhýk obecný
kalous pustovka	strnad zahradní
strakapoud jižní	

- **Ptačí oblasti, ve kterých jsou předmětem ochrany ptáci zemědělské krajiny:**

Orlické Záhoří	Libavá
Horní Vsacko	Komárov
Hovoransko – Čejkovicko	Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví
Jeseníky	Boletice
Labské pískovce	Krkonoše
Pálava	Podyjí
Šumava	Doupovské hory

- Druhy a rozlohy viz seznam ptačích oblastí, otázka č.8

18. Omezení zemědělského hospodaření v ptačích oblastech

Zemědělské hospodaření není v ptačích oblastech většinou omezeno.

Žádoucí je takový způsob hospodaření, který negativně neovlivňuje chráněné ptačí druhy ani jejich biotopy. Případná omezení se vztahují hlavně na aplikaci chemických látek.

1. Pro některé ptačí oblasti jsou však v nařízení vlády, kterým se tyto oblasti vyhlásily, vyjmenovány určité činnosti, ke kterým je potřeba předchozí souhlas orgánu ochrany přírody.

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v ptačí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí,

a) aplikace chemických látek

- **používat chemické prostředky k hubení hlodavců při zemědělském hospodaření** – *Komárov, Jizerské hory, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **provádět leteckou aplikaci biocidů** – *Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Údolí Otavy a Vltavy, Hlubocké obory, Hostýnské vrchy, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **provádět leteckou aplikaci látek, které mohou změnit chemické vlastnosti půdního prostředí** – *Doupovské hory, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **v době od 15.2. do 31.8. používat chemické prostředky na hubení hlodavců při zemědělském a lesním hospodaření mimo plochy lesních školek** – *Doupovské hory, Jizerské hory, Novodomské rašeliniště - Kovářská*
- **hnojit louky kejdou** - *Rožďalovické rybníky, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky*

b) změna hladiny podzemní a povrchové vody

- **provádět činnosti vyvolávající změnu výše ustálené hladiny povrchové a podzemní vody, která by mohla způsobit změnu biotopu druhu, pro který je ptačí oblast zřízena** (není potřeba je-li v souladu s manipulačními řády vodních děl) – *Komárov, Labské pískovce, Králický Sněžník, Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jeseníky, Novohradské hory, Jizerské hory, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Orlické Záhoří, Libavá, Boletice, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Poodří, Soutok – Tvrdonicko, Východní Krušné hory*

c) jiné

- **provádět terénní úpravy - Bohdanečský rybník**
2. Pokud se ptačí oblast úplně nebo částečně překrývá s některým ze zvláště chráněných území (národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka), potom je nutné respektovat legislativu platnou jak pro příslušnou ptačí oblast, tak pro příslušné ZCHÚ (např. v I. zónách národního parku je zakázáno hnojit, používat kejdu či silážní šťávy).
  3. Všichni zemědělci hospodařící na území ptačí oblasti budou mít od roku 2007 možnost přihlásit se do nadstavbových agroenvironmentálních programů (AEP), které podporují šetrné hospodaření a tím i biodiverzitu zemědělské krajiny. (Do těchto programů se mohou zapojit i zemědělci hospodařící mimo ptačí oblast, kteří chtějí pro přírodu něco udělat a současně mají na svých půdních blocích vymezen některý z nadstavbových AEP, např. titul na ochranu chrástala polního či bahňáků. Pokud na půdním bloku nebyl vymezen žádný z nadstavbových titulů, může se zemědělec přihlásit do základních AEP).
  4. Se zemědělci (vlastníky či nájemci pozemků) hospodařícími v ptačích oblastech existuje i možnost individuální dohody o způsobu hospodaření, které je výhodné pro chráněný ptačí druh. Zemědělci jsou potom poskytnuty kompenzace za omezení původního způsobu hospodaření a za případné snížení zisku. (takto to funguje např. v ptačí oblasti Komárov)

19. Ptačí oblasti v lesích

Ptačí oblasti, kde jsou předmětem ochrany lesní druhy ptáků, tvoří nejpočetnější skupinu (je jich celkem 23). Zahrnují jak lesy nížinné lužní, lesy ve středních polohách i horské lesní komplexy. Specifickými biotopy jsou borové lesy na pískách a lesostepi. I porosty zničené imisemi síry na hřebenech některých pohraničních hor poskytují paradoxně podmínky pro vzácné ptačí druhy (např. tetřívka obecná).

- **Lesní druhy ptáků, pro které jsou vyhlašovány ptačí oblasti:**

čáp černý	výr velký
čáp bílý	kulíšek nejmenší
včelojed lesní	puštík bělavý
luňák červený	sýc rousný
luňák hnědý	lelek lesní
sokol stěhovavý	žluna šedá
jeřábek lesní	datel černý
tetřívka obecná	strakapoud prostřední
tetřev hlušec	strakapoud bělohřbetý
skřivan lesní	datlík tříprstý
lejsek malý	

- **Ptačí oblasti, ve kterých jsou předmětem ochrany lesní ptáci:**

Třeboňsko	Jizerské hory
Údolí Otavy a Vltavy	Jeseníky
Hlubocké obory	Beskydy
Novohradské hory	Litovelské Pomoraví
Boletice	Křivoklátsko
Šumava	Východní Krušné hory
Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví	Českolipsko – Dokeské pískovce a mokřady
Soutok – Tvrdonicko	Labské pískovce
Pálava	Horní Vsacko
Doupovské hory	Hostýnské vrchy
Novodomské rašeliniště – Kovářská	Broumovsko
Krkonoše	

- Druhy a rozlohy viz seznam ptačích oblastí, kapitola 8

20. Omezení lesnického hospodaření v ptačích oblastech

Lesnické hospodaření je v některých ptačích oblastech částečně omezeno.

Cílem je hospodařit tak, aby nebyly ohroženy chráněné druhy a jejich biotopy. Případná omezení se týkají především těžby v okolí známých hnízd vyjmenovaných druhů dravců, sov a čápa černého, a těžby porostů o určitém stáří a druhovém složení v hnízdní době.

Další omezení se týkají aplikace chemických látek a udržování odvodňovacích systémů.

1. Pro některé ptačí oblasti jsou v nařízení vlády, kterým se tyto oblasti vyhlásily, vyjmenovány určité činnosti, ke kterým je potřeba předchozí souhlas orgánu ochrany přírody.

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v ptačí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí,

a) těžby a péče o lesní porosty

- **provádět mýtní a předmýtní těžby a mechanizované práce v pěstební činnosti v lesních porostech v okolí známých obsazených hnízd:**
  - ✓ včelojeda lesního ve vzdálenosti menší než 200 m v době od 1.5. do 15.8. – *Třeboňsko, Pálava, Křivoklátsko, Doupovské hory, Soutok - Tvrdonicko*
  - ✓ čápa černého ve vzdálenosti menší než 200 m (*500 m) v době od 15.3. do 15.7. – *Třeboňsko, Šumava, Horní Vsacko, Beskydy, Doupovské hory, *Krkonoše*
  - ✓ výra velkého ve vzdálenosti menší než 200 m v době od 15.2. do 30.5. – *Labské pískovce, Křivoklátsko, Doupovské hory, Údolí Otavy a Vltavy, Broumovsko*
  - ✓ puštíka bělavého ve vzdálenosti menší než 100 m v době od 1.2. do 15.6. - *Beskydy*
  - ✓ rarooha velkého ve vzdálenosti menší než 200 m v době od 1.2. do 15.6. - *Soutok – Tvrdonicko*
  - ✓ sokola stěhovavého ve vzdálenosti menší než 200 m v době od 1.3. do 30.6. – *Labské pískovce, Broumovsko*
  - ✓ luňáka hnědého ve vzdálenosti menší než 200 m v době od 1.4. do 31.7. - *Soutok – Tvrdonicko*
  - ✓ luňáka červeného ve vzdálenosti menší než 200 m v době od 15.3. do 30.6. - *Soutok – Tvrdonicko*
  - ✓ orla mořského ve vzdálenosti menší než 300 m v době od 1.1. do 15.7. – *Třeboňsko, Pálava*
- **provádět mýtní a předmýtní těžby, které nebyly umístěny ve schváleném lesním hospodářském plánu nebo v převzaté lesní hospodářské osnově –** *Třeboňsko, Křivoklátsko, Horní Vsacko, Beskydy, Doupovské hory, Krkonoše, Hostýnské vrchy, Soutok – Tvrdonicko*

- **provádět mýtní a předmýtní těžby:**
  - v době od 1.3. do 31.7. v lesních porostech
    - ✓ starších 80 let se zastoupením buku 50 % (*80 %) a více – *Šumava, *Doupovské hory, Krkonoše, Hostýnské vrchy*
    - ✓ starších 80 let se zastoupením smrku méně jak 50 % - *Šumava, Krkonoše*
    - ✓ starších 80 let se zastoupením borovice méně než 50 % - *Šumava*
    - ✓ ve všech lesních porostech nad 130 let (*120 let) – *Šumava, Doupovské hory, *Krkonoše*
  - v době od 15.3. do 31.7. v lesních porostech
    - ✓ starších 80 let se zastoupením smrku méně než 50 % - *Horní Vsacko, Beskydy*
    - ✓ ve všech lesních porostech starších 130 let – *Horní Vsacko, Beskydy*
  - v době od 1.4. do 30.6. v lesních porostech
    - ✓ starších 80 let se zastoupením listnatých dřevin 50 % a více – *Křivoklátsko*
  - v době od 16.4. do 31.7. v lesních porostech
    - ✓ starších 80 let se zastoupením buku nebo dubu 50 % a více - *Hlubocké obory, Litovelské Pomoraví*
    - ✓ starších 80 let se zastoupením dubu 50 % a více - *Soutok – Tvrdonicko*
    - ✓ starších 60 let se zastoupením jasanu 50 % a více - *Litovelské Pomoraví, Soutok – Tvrdonicko*
    - ✓ starších 50 let s účastí javoru babyky, habru a lípy, jejichž součet zastoupení tvoří 50 % a více - *Soutok - Tvrdonicko*
    - ✓ starších 50 let s účastí javorů, habru, olší a lip, jejichž součet zastoupení činí 50 % a více - *Litovelské Pomoraví*
    - ✓ starších 30 let se zastoupením vrby a topolu, jejichž součet tvoří 50 % a více - *Litovelské Pomoraví, Soutok - Tvrdonicko*

- **provádět nahodilé těžby listnatých dřevin a jedle, s výjimkou vývrátů a ležících částí zlomených stromů – *Horní Vsacko, Beskydy***

- **provádět péči o lesní porosty ve vzdálenosti menší než 200 m od obsazených hnízd:**
  - ✓ včelojeda lesního v době od 1.5. do 30.5. - *Soutok – Tvrdonicko*
  - ✓ luňáka hnědého v době od 1.4. do 30.5. - *Soutok – Tvrdonicko*
  - ✓ luňáka červeného v době od 15.3. do 30.5. - *Soutok - Tvrdonicko*
  - ✓ raroha velkého v době od 1.2. do 30.5. - *Soutok - Tvrdonicko*

- **provádět terénní úpravy - *Bohdanečský rybník***

b) aplikace chemických látek

- **provádět leteckou aplikaci biocidů** – *Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Údolí Otavy a Vltavy, Hlubocké obory, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Hostýnské vrchy, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **provádět leteckou aplikaci látek, které mohou změnit chemické vlastnosti půdního prostředí** – *Doupovské hory, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **používat chemické prostředky na hubení hlodavců při zemědělském a lesním hospodaření mimo plochy lesních školek** – *Doupovské hory, Jizerské hory, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **provádět celoplošnou přípravu půdy (včetně mechanické přípravy půdy v pruzích), před umělou výsadbou shrnováním svrchní humózní vrstvy v období od 1.4. do 31.7., pozemků určených k plnění funkce lesa** - *Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví*

c) udržování odvodňovacích systémů

- **udržovat na pozemcích určených k plnění funkcí lesa odvodňovací systémy** - *Novohradské hory, Jizerské hory, Boletice, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **udržovat odvodňovací systémy** – *Boletice, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **provádět činnosti vyvolávající změnu výše ustálené hladiny povrchové a podzemní vody, která by mohla způsobit změnu biotopu druhu, pro který je ptačí oblast zřízena** (není potřeba je-li v souladu s manipulačními řády vodních děl) – *Komárov, Labské pískovce, Králický Sněžník, Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jeseníky, Novohradské hory, Jizerské hory, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Orlické Záhoří, Libavá, Boletice, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Poodří, Soutok – Tvrdonicko, Východní Krušné hory*

3. Pokud se ptačí oblast úplně nebo částečně překrývá s některým ze zvláště chráněných území (národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka), potom je nutné respektovat legislativu platnou jak pro příslušnou ptačí oblast, tak pro příslušné ZCHÚ (např. v národním parku je zakázáno měnit současnou skladbu a plochu kultur, nevyplývá-li změna z plánu péče o národní park).
3. S lesníky (vlastníky či nájemci pozemků) hospodařícími v ptačích oblastech existuje i možnost individuální dohody či uzavření smlouvy o způsobu hospodaření, které je výhodné pro chráněný ptačí druh.

21. Ptačí oblasti na mokřadech

Do návrhu ptačích oblastí je zahrnuto 8 rybničních soustav nebo velkých samostatných rybníků, kde hlavním důvodem ochrany je hnízdění některého druhu z přílohy I směrnice o ptácích, a 6 nádrží, velkých rybníků a rybničních soustav, které jsou cenné jako shromaždiště stěhovavých druhů vodních ptáků. 3 rybniční oblasti ale ještě nebyly vyhlášeny (*Dehtář, Českobudějovické rybníky, Heřmanský stav – Odra – Poolzí*). Celkem je pro mokřadní druhy vyhlášeno 17 ptačích oblastí.

-Viz nevyhlášené ptačí oblasti, kapitola 9

- **Mokřadní druhy ptáků, pro které jsou vyhlášovány ptačí oblasti:**

Hnízdící druhy	Shromažďující se druhy
bukač velký	volavka bílá
bukáček malý	husa polní
kvakoš noční	husa běločelá
moták pochop	husa velká
chřástal kropenatý	kopřivka obecná
jeřáb popelavý	lžičák pestrý
rybák obecný	orel mořský (i hnízdící)
ledňáček říční	
slavík modráček	
orel mořský (i zimující)	
zrzohlávka rudozobá	

- **Ptačí oblasti, ve kterých jsou předmětem ochrany mokřadní ptáci:**

Vodní nádrž Nechranice	Třeboňsko
Žehuňský rybník – Obora Kněžičky	Doupovské hory
Řežabinec	Pálava
Českolipsko – Dokeské pískovce a mokřady	Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny
Lednické rybníky	Litovelské Pomoraví
Jaroslavické rybníky	Poodří
Rožďalovické rybníky	Soutok – Tvrdonicko
Bohdanečský rybník	Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví
Křivoklátsko	

- Druhy a rozlohy viz seznam ptačích oblastí, kapitola 8

22. Omezení vodohospodářského a rybářského hospodaření v ptačích oblastech

Vodohospodářské a rybářské činnosti jsou v některých ptačích oblastech usměrněny tak, aby nedocházelo k negativnímu vlivu na druhy, které jsou předmětem ochrany, ani na jejich stanoviště. Usměrnuje se především hnojení rybníků, odstraňování litorálních porostů a vstup do litorálních porostů a hnízdních kolonií vyjmenovaných druhů ptáků. Důležité je omezení manipulace s vodní hladinou na některých rybnících.

1. Pro některé ptačí oblasti jsou v nařízení vlády, kterým se tyto oblasti vyhlásily, vyjmenovány určité činnosti, ke kterým je potřeba předchozí souhlas orgánu ochrany přírody.

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v ptačí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí,

a) aplikace chemických látek

- **při obhospodařování rybníků používat hnojiva a biocidy – Třeboňsko, Rožďalovické rybníky, Poodří**
- **hnojit rybníky kejdou - Rožďalovické rybníky, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky**

b) ošetřování litorálních porostů a dřevin na ostrovech

- **odstraňovat litorální porosty** – *Třeboňsko, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jaroslavické rybníky, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Poodří*
- **odstraňovat litorální porosty výtažníků ve vzdálenosti do 2 m od břehu**, ze strany od hráze Dolního Jaroslavického rybníka pak do 4 m od břehu - *Jaroslavické rybníky*
- **zasahovat do porostů dřevin na ostrovech s hnízdními koloniemi kvakoše nočního** – *Třeboňsko, Jaroslavické rybníky*

c) omezení vstupu

- **vstupovat do litorálních porostů rybníků v době od 1.3. do 31.7.**, kromě vlastníků a nájemců pozemků a uživatelů honitby za účelem péče o vypouštěné kachny – *Třeboňsko, Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jaroslavické rybníky, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Poodří*
- **vstupovat do kolonií kvakoše nočního v době od 1.4. do 31.8.** – *Třeboňsko, Jaroslavické rybníky*
- **vstupovat do kolonií rybáka obecného v době od 15.4. do 31.7.** - *Třeboňsko*
- **Zajíždět loděmi do vzdálenosti menší než 200 m od břehů ostrůvků nebo kolonií rybáka obecného, umístěných mimo ostrůvky, v období od 15.4. do 31.7.** – *Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny*

d) manipulace s hladinou

- **měnit výši vodní hladiny na rybnících o více než 20 cm v časovém úseku kratším než 14 dnů v době**
  - ✓ od 1.3. do 31.7. - *Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Rožďalovické rybníky (kromě rybníka Bílek a Nouzov)*
  - ✓ od 1.4. do 31.7.
    - Dolní Jaroslavický rybník - *Jaroslavické rybníky*
    - Velký Okluk, Kotvice, Horní Bartošovický – *Poodří*
    - Černičný, Malý Dubovec, Malý Tisý, Dušákovský, Jezero pod Tisým, Nový Vdovec, Nový Spálený, Rod, Podsedek, Ruda u Kojákovíc, Staré jezero, Šatlavy, Velký Dubovec, Velký Panenský, Velký Tisý a Ženich - *Třeboňsko*
  - ✓ od 20.4. do 31.7.
    - Horní Jaroslavický rybník - *Jaroslavické rybníky*

- **provádět činnosti vykonávané správcí toků při zásazích do břehů a břehových porostů, s výjimkou zásahů v havarijní situaci, kdy bezprostředně hrozí škody na majetku či bezpečnosti a zdraví osob - Litovelské Pomoraví, Poodří**
  - **regulovat nebo provádět úpravu vodních toků nebo provádět jiné vodohospodářské úpravy neregulovaných úseků koryt vodních toků Dyje a Kyjovky - Soutok – Tvrdonicko**
  - **provádět činnosti vyvolávající změnu výše ustálené hladiny povrchové a podzemní vody, která by mohla způsobit změnu biotopu druhu, pro který je ptačí oblast zřízena (není potřeba je-li v souladu s manipulačními řády vodních děl) – Komárov, Labské pískovce, Králický Sněžník, Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jeseníky, Novohradské hory, Jizerské hory, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Orlické Záhoří, Libavá, Boletice, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Poodří, Soutok – Tvrdonicko, Východní Krušné hory**
  - **provádět terénní úpravy - Bohdanečský**
2. Pokud se ptačí oblast úplně nebo částečně překrývá s některým ze zvláště chráněných území (národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka), potom je nutné respektovat legislativu platnou jak pro příslušnou ptačí oblast, tak pro příslušné ZCHÚ (např. v národním parku je zakázáno měnit stávající vodní režim pozemků).
  3. O způsobu hospodaření v ptačích oblastech lze s vlastníkem či nájemcem pozemku uzavřít smlouvu.

23. Kompenzace škod

Pokud musí subjekty hospodařící na území ptačích oblastí nějak omezit své činnosti, např. hospodařit extenzivně, udržovat sníženou rybí obsádku či omezit rozsah lesních těžeb, náleží jim od státu kompenzace.

Ty se na základě písemné žádosti příslušnému orgánu ochrany přírody (*správa NP, CHKO, MŽP*) vyplácí buď majiteli či nájemci pozemku. Lhůta pro uplatnění nároku na náhradu újmy je 3 měsíce od skončení kalendářního roku, v němž újma vznikla nebo trvala.

Kompenzace mohou být hrazeny ze státního rozpočtu, ale také ze strukturálních fondů EU či programu LIFE.

Další nároky na finanční kompenzaci nastávají, pokud orgány ochrany přírody požadují činnosti nad rámec běžného hospodaření (*např. vyvěšování budek, tvorba oplocenek*).

24. Myslivost v ptačích oblastech

Lov je podle směrnic ES o ptácích a stanovištích legitimní činností, která nemá být a priori vylučována z lokalit soustavy Natura 2000. Pokud jde o ptačí oblasti, v některých případech je myslivost do určité míry omezena. Jde především o usměrňování myslivecké činnosti tak, aby se snížilo rušení druhů, které jsou předmětem ochrany.

Druhy ptáků, které jsou zvěří podle zákona [č. 449/2001 Sb.](#) a jsou celoročně hájené

čírka modrá	káně lesní	holub doupňák
čírka obecná	káně rousná	koroptev polní
kopřivka obecná	krahujec obecný	křepelka polní
lžičák pestrý	jestřáb lesní	jeřábek lesní
kormorán velký*	poštolka obecná	tetřev hlušec
racek chechtavý	raroh velký	tetřívka obecný
volavka popelavá	sokol stěhovavý	sojka obecná
sluka lesní	moták pochop	havran polní
	výr velký	krkavec velký

* existuje možnost individuálních výjimek

Druhy ptáků, které jsou zvěří podle zákona [č. 449/2001 Sb.](#) a je pro ně stanovena doba lovu podle vyhlášky [č. 245/2002 Sb.](#)

bažant královský	kohout 16.10. - 15.3.
	slepice pouze v části honitby, která je bažantnicí 16.10. - 31.12.
bažant obecný	kohout 16.10. - 31.12.
	slepice pouze v části honitby, která je bažantnicí 16.10. - 31.12.
perlička obecná	16.10. - 30.11.
krocan divoký	krocan 1.10. - 31.12. a 15.3. - 15.4.
	krůta 1.10 - 31.12.
orebice horská	16.10. - 31.12., v bažantnicích 16.10 - 31.1.
hrdlička zahradní	16.10. - 15.2.
holub hřivnáč	1.8. - 31.10.
husa běločelá	16.8. - 15.1., na tahu jen 3 dny v týdnu, a to ve středu, v sobotu a v neděli
husa polní	16.8. - 15.1., na tahu jen 3 dny v týdnu, a to ve středu, v sobotu a v neděli
husa velká	16.8. - 15.1., na tahu jen 3 dny v týdnu, a to ve středu, v sobotu a v neděli
kachna divoká	16.8. - 30.11., na tahu jen 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu
lyska černá	16.8. - 30.11., na tahu jen 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu

polák chocholačka	16.8. - 30.11., na tahu jen 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu
polák velký	16.8. - 30.11., na tahu jen 2 dny v týdnu, a to ve středu a v sobotu
straka obecná	1.6. - 28.2.
vrána obecná	1.6. - 28.2.
špaček obecný	15.8. - 31.10., jen ve vinicích na Moravě, vyhláška 294/2006

Barevně označeny druhy z přílohy I. směrnice o ptácích

25. Omezení myslivosti v ptačích oblastech

Myslivost není v ptačích oblastech většinou nijak výrazněji omezena. Případné omezení se týká převážně umístování nových mysliveckých zařízení, vypouštění uměle odchovaných kachen či usměrnění lovu v některých ptačích oblastech.

1. Pro některé ptačí oblasti jsou v nařízení vlády, kterým se tyto oblasti vyhlásily, vyjmenovány určité činnosti, ke kterým je potřeba předchozí souhlas orgánu ochrany přírody.

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v ptačí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí,

a) umístování nových mysliveckých zařízení

- **nově umístovat myslivecká zařízení ve vzdálenosti menší než:**
  - ✓ 200 m od známých nocovišť kalouse pustovky a motáka pilicha – *Komárov*
  - ✓ 200 m od známých hnízd čápa černého – *Šumava, Beskydy, Doupovské hory, Krkonoše*
  - ✓ 200 m od známých hnízd včelojeda lesního – *Pálava, Křivoklátsko, Doupovské hory*
  - ✓ 300 m od známých hnízd orla mořského – *Pálava*
  - ✓ 200 m od známých hnízdišť sokola stěhovavého – *Labské pískovce, Broumovsko*
  - ✓ 200 m od známých hnízdišť výra velkého – *Labské pískovce, Křivoklátsko, Doupovské hory, Údolí Otavy a Vltavy, Broumovsko*
  - ✓ 200 m od známých hnízd puštika bělavého – *Beskydy*

b) chov zvěře

- **zavádět farmové chovy vodní drůbeže** – *Třeboňsko, Jaroslavické rybníky, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví*
- **zavádět intenzivní chovy zvěře** - *Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady*
- **vypouštět uměle odchované kachny** - *Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Bohdanečský rybník, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky*

c) lov a hony

- **pořádat hony a lovit vodní pernatou zvěř z loděk a na březích v pásmu 100 m od břehu od 15.10. do 30.11.** (kachna divoká, polák velký, polák chocholačka, lyska černá), resp. **od 15. 10. do 15. 1.** (husa polní, husa běločelá, husa velká). – *Nádrž vodního díla Nechranice*
  - **lovit vodní pernatou zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, na celém tělese hráze mezi horní a střední nádrží a v případě zámrazu z hladiny nádrže** - *Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny*
  - **lovit vodní pernatou zvěř, kterou lze obhospodařovat lovem, od 1.12. do 15.1.** - *Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny*
2. Pokud se ptačí oblast úplně nebo částečně překrývá s některým ze zvláště chráněných území (národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka), potom je nutné respektovat legislativu platnou jak pro příslušnou ptačí oblast, tak pro příslušné ZCHÚ (např. v národním parku je zakázáno zavádět intenzivní chovy zvěře, například obory, farmové chovy a bažantnice, kromě záchranných chovů, a používat otrávených návnad při výkonu práva myslivosti).

26. Veřejnost a ptačí oblasti

Na občany žijící na území ptačích oblastí ani na turisty, kteří tyto lokality navštěvují, se nevztahují žádná výrazná omezení. Naopak lze předpokládat v takových obcích zvýšení podnikatelských možností souvisejících s rozvojem turistického ruchu, či zlepšení odbytu výrobků vyrobených na území některých ptačích oblastí díky speciálnímu značení těchto výrobků (*zatím jen na území NP Šumava, Krkonoše a CHKO Beskydy, plánuje se zavést i do dalších oblastí*).

Pro některé ptačí oblasti jsou ale v nařízení vlády, kterým se tyto oblasti vyhlásily, vyjmenovány určité činnosti, ke kterým je potřeba předchozí souhlas orgánu ochrany přírody:

Jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody lze v ptačí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí,

a) změna způsobu využití pozemků

- **měnit druh pozemků a způsoby jejich využití** – *Komárov, Pálava, Labské pískovce, Křivoklátsko, Králický Sněžník, Beskydy, Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jeseníky, Novohradské hory, Jaroslavické rybníky, Hovoransko – Čejkovicko, Jizerské hory, Rožďalovické rybníky, Údolí Otavy a Vltavy, Hlubocké obory, Orlické Záhoří, Libavá, Boletice, Broumovsko, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Hostýnské vrchy, Litovelské Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Poodří, Soutok – Tvrdonicko, Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny, Východní Krušné hory*

b) omezení vstupu

- **vstupovat do litorálních porostů rybníků v době od 1.3. do 31.7., kromě vlastníků a nájemců pozemků a uživatelů honitby za účelem péče o vypouštěné kachny** – *Třeboňsko, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jaroslavické rybníky, Doupovské hory, Rožďalovické rybníky, Bohdanečský rybník, Žehuňský rybník – Obora Kněžičky, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Poodří*
- **vstupovat do kolonií kvakoše nočního v době od 1.4. do 31.8. a do kolonií rybáka obecného v době od 15.4. do 31.7. - Třeboňsko**
- **zajíždět loděmi do vzdálenosti menší než 200 m od břehů ostrůvků nebo kolonií rybáka obecného, umístěných mimo ostrůvky, v období od 15.4. do 31.7. – Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny**

c) omezení aktivit

- **vytyčovat nové turistické a cyklistické trasy** – *Třeboňsko, Labské pískovce, Beskydy, Doupovské hory, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Jeseníky, Jizerské hory, Rožďalovické rybníky, Údolí Otavy a Vltavy, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Hostýnské vrchy, Litovelské Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Poodří, Východní Krušné hory*
- **vytyčovat nové lyžařské trasy** – *Labské pískovce, Beskydy, Doupovské hory, Jeseníky, Novohradské hory, Jizerské hory, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*
- **vytyčovat nové jezdecké stezky** – *Labské pískovce, Jeseníky, Novohradské hory, Rožďalovické rybníky, Hostýnské vrchy, Litovelské Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory*

- **organizovat sportovní soutěže a jiné akce s hromadnou účastí , realizované mimo stálé sportovní areály a vyznačené turistické trasy – Labské pískovce, Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady, Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví, Novodomské rašeliniště – Kovářská, Východní Krušné hory**
- **pořádat cyklistické, motocyklové a automobilové soutěže - Rožďalovické rybníky**
- **provádět horolezeckou činnost - Údolí Otavy a Vltavy**
- **umísťovat turistická , sportovní a rekreační zařízení - Rožďalovické rybníky**
- **provádět terénní úpravy - Bohdanečský rybník**
- **provozovat jachting, windsurfing a používat vodní skútry pro rekreaci v době od 25.10. do konce února - Nádrž vodního díla Nechranice**

27. Investiční záměry v ptačích oblastech a posuzování projektů, které by mohly ovlivnit soustavu Natura 2000

Legislativa ochrany přírody v rámci soustavy Natura 2000 nezabraňuje investicím ani realizacím ekonomických záměrů a koncepcí na území ptačích oblastí, pouze upravuje přísná pravidla, za jakých je taková realizace možná.

Jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany. Toto hodnocení provádí speciální autorizovaná osoba a investor je povinen zajistit ho na své náklady. Nelze-li vyloučit negativní vliv koncepce nebo záměru na ptačí oblast, musí předkladatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je negativní vliv na ptačí oblast vyloučit nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit.

Pokud alternativní řešení neexistují nebo je jejich dopad horší, může být ve výjimečných případech povolen i původní záměr. Takový případ může nastat jen tehdy, převažuje-li nad ochranou přírody jiný veřejný zájem (např. ochrana veřejného zdraví, bezpečnosti, životního prostředí, aktivity ekonomické a sociální povahy, plnění specifické povinnosti veřejných služeb). K tomu, aby mohla být stavba realizována, musí existovat záruka, že neohrozí soustavu Natura 2000 jako celek. Součástí projektu potom musí být i rozsáhlé kompenzační opatření (např. vytvoření nového stanoviště na nové lokalitě, rozšíření existující lokality, zlepšení stavu zbývajících stanovišť...), o kterém informuje Evropskou komisi.

28. Jak EU kontroluje plnění povinností ohledně ptačích oblastí

Všechny členské státy EU mají povinnost v šestiletých intervalech podávat Evropské komisi hlášení o stavu lokalit soustavy Natura 2000 a jimi chráněných fenoménů. Každé tři roky musí také poslat zprávu o provádění vnitrostátních předpisů vydaných na základě směrnice o ptačích. Na základě těchto informací vypracuje Komise souhrnnou zprávu.

29. Kde seženu další informace

www.natura2000.cz – stránky o soustavě Natura 2000

www.ptaci.natura2000.cz – stránky o ptačích oblastech

www.nature.cz – stránky AOPK ČR, odkazy na stránky všech NP a CHKO v ČR

www.env.cz – stránky MŽP ČR

www.birdlife.cz – stránky ČSO

www.lide.natura2000.cz – stránky o projektu na podporu lokálních produktů na území soustavy Natura 2000

www.agroenvi.cz – stránky o agroenvironmentálních programech

www.mze.cz – stránky MZE ČR, zemědělství, lesnictví, myslivost

www.cenia.cz – česká informační agentura životního prostředí

30. Co to jsou patronátní skupiny

V každém významném ptačím území a ptačí oblasti v ČR pracuje tzv. patronátní skupina, tvořená amatérskými i profesionálními ornitology. Členem skupiny se může stát každý zájemce, který se podle svých možností a svého zájmu může zapojit do některých z jejích činností.

Patronátní skupiny se zabývají následujícími oblastmi:

Výzkum

Sledování změn ve ptačích společenstvech a v početnosti nejvýznamnějších druhů (tzv. monitoring)

Shromažďování podkladů pro záchranné plány pro ohrožené ptačí druhy

Kroužkovací akce

Ochrana

Sledování vlivu ekonomických a jiných činností v území

Zjišťování ohrožujících faktorů

Návrhy ochranných opatření

Návrhy plánů péče o území

Sledování efektu ochranných opatření

Vyvěšování ptačích budek

Spolupráce s orgány ochrany přírody

Výchova a propagace

Světové/evropské ptačí festivaly

Vítání ptačího zpěvu

Přednášky a besedy pro veřejnost

Exkurze

Spolupráce se sdělovacími prostředky

Pracovní skupina ČSO pro program IBA vydává každoročně jedno až dvě čísla

Zpravodaje IBA a v několikaletých intervalech (1992, 1995, 1999, 2001) pořádá semináře, po nichž následně vycházejí sborníky referátů.

V případě zájmu poskytneme kontakty na členy patronátních skupin na ČSO.

Pokud jste nenašli požadované informace, obraťte se na adresu ptacioblasti@birdlife.cz (případně na telefon ČSO 274 866 700).